Kalejdoskop 11/2025

TEMAT NUMERU: JAK ZAPROJEKTOWAĆ ARTYSTĘ

Wymyślił Strzemińskiego [TEMAT NUMERU]
Aleksandra TALAGA-NOWACKA

Andrzej Gieraga, wciąż czynny 90-letni artysta, to postać ważna dla Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi. Nie dość, że przez kilkadziesiąt lat był tu nauczycielem, to przyczynił się do rozwoju uczelni i artystycznego ożywienia wśród jej studentów. On to bowiem, gdy – jak twierdzi – po stanie wojennym wyczuwało się wśród adeptów sztuki wyraźny marazm, niechęć do tworzenia, w 1983 roku zainicjował dla nich Konkurs im. Strzemińskiego. Żeby ich zmotywować. A w 1990 roku wpadł na pomysł stworzenia na uczelni galerii. – Studenci, zajęci studiowaniem, nie mieli czasu, żeby chodzić na wystawy, więc uznałem, że stworzę im galerię w akademii – mówi. Choć Andrzej Gieraga od zawsze miał plastyczną wrażliwość, to jego droga do świata sztuki prowadziła opłotkami.

Czas dojrzewania [TEMAT NUMERU]
Aleksandra TALAGA-NOWACKA

To ludzie tworzą uczelnię i to, czy przyciągnie ona studentów, w dużej mierze zależy od prowadzących zajęcia (przy czym artystyczny geniusz nie musi wiązać się z talentem pedagogicznym). A każdy z nich naucza wedle własnej metody, zgodnie z indywidualną wiedzą i charakterologicznymi predyspozycjami. Właśnie ich rolę podkreślają absolwenci, zapytani o doświadczenia z nauki w łódzkiej ASP. O podzielenie się refleksjami przy okazji 80-lecia uczelni poprosiliśmy dwoje laureatów nagrody „Kalejdoskopu” w uczelnianym Konkursie im. Strzemińskiego – Sztuki Piękne z 2023 roku: Aleksandrę Kmitę i Zygmunta Bilskiego.

Śmiała, bo młoda [TEMAT NUMERU]
Aleksandra TALAGA-NOWACKA

Organizowane przez Akademię Sztuk Pięknych Łódź Young Fashion miało zastąpić prestiżowy FashionPhilosophy Fashion Week Poland, który od 2009 do 2016 roku dwa razy w roku odbywał się w Łodzi z udziałem ważnych projektantów, także światowych, zapraszanych przez prywatną Grupę Kreatywną Moda Forte. Tyle że zamiast promowania kolekcji uznanych marek, ŁYF postawiło na młodość. I to był strzał w dziesiątkę. Centrum Promocji Mody – które powstało przy ASP w 2013 roku w nowo postawionym budynku i zapewniło tworzonej w uczelni modzie profesjonalne warunki prezentacji, z fachowym wybiegiem, nagłośnieniem, oświetleniem i backstage’em – wypełniły świeże pomysły młodych ludzi z całego świata…

Poza tym

Jaracz wzywa [ROZMOWY]
Z Pawłem ŁYSAKIEM rozmawia Piotr GROBLIŃSKI

– Wiemy, że jesteśmy w bańkach informacyjnych i dla jednych jest ważne to, dla drugich co innego. Bardzo bym chciał te bańki przekłuwać, nie wiem tylko, czy to możliwe – mówi Paweł ŁYSAK, który wygrał konkurs na dyrektora Teatru im. Jaracza w Łodzi i objął stanowisko 1 września.

Chopin był Polakiem – powtórzcie [FILM]
Agata Gwizdała-Malik

To jedna z najbardziej oczekiwanych polskich premier bieżącego roku. I jeden z najdroższych filmów w historii polskiej kinematografii. Poza tym – w założeniu twórców – zupełnie nowy portret ikony rodzimej kultury. I kolejny obraz zrealizowany ze wsparciem Łódzkiego Funduszu Filmowego. W kinach można już oglądać „Chopin, Chopin!" w reżyserii Michała Kwiecińskiego z Erykiem Kulmem w roli głównej.

Sigur Rós w przelocie [MUZYKA]
Bogdan SOBIESZEK

W dzień koncertu dyrygent Robert Ames wszedł na scenę, powiedział, że się cieszy ze współpracy, i bez zbędnego gadania zaczęli. Nie było czasu, musieli przegrać cały program – 16 utworów. Ames chciał sprawdzić, czy grają jak trzeba, czy wszystko się zgadza. Na drugą próbę przyszedł zespół. Dyrygent powiedział: „Proszę państwa, Sigur Rós!" (oklaski). I zaczęli grać.
Islandzka grupa Sigur Rós po niemal dekadzie zawieszenia działalności i innych zawirowań w 2022 roku ogłosiła powrót do koncertowania, a rok później ukazała się płyta „Átta". Muzycy postanowili zaprezentować ją światu w orkiestrowych aranżacjach autorstwa Roberta Amesa. W połowie września zagrali jedyny koncert w Polsce – w Hali Stulecia we Wrocławiu z towarzyszeniem Orkiestry Kameralnej Primuz, związanej z Akademią Muzyczną w Łodzi.

DODATEK – „ŁÓDZKIE INSPIRUJE"

„Kalejdoskop" niezmiennie stara się dostrzegać ciekawe działania kulturalne w regionie. W dodatku „Łódzkie inspiruje" przyglądamy się wybranym miejscom oraz związanym z nimi inicjatywom. I zaskakują nas swoim bogactwem – tyle się dzieje. W tym numerze zabieramy czytelników do Opoczna…

Spis treści

12
Has online.
Kornel Nocoń

16
Lekcje literatury.
Łukasz Barys

17
Radość inaczej.
Andrzej Poniedzielski

20
Wymyślił Strzemińskiego.
Aleksandra Talaga-Nowacka

24
Czas dojrzewania.

Aleksandra Talaga-Nowacka

30
Śmiała, bo młoda.
Aleksandra Talaga-Nowacka

32
Inny wymiar mody.

34
Jaracz wzywa.
Rozmowa z Pawłem Łysakiem

38
Most do świata.
Joanna Królikowska

40
„Tosca” w zieleni.
Magdalena Sasin

43
Galeria Kalejdoskopu
Bartłomiej Flis

48
Chopin był Polakiem – powtórzcie.
Agata Gwizdała-Malik

51
Rozmowy ponad podziałami.
Jakub Wiewiórski

54
Sigur Rós w przelocie.
Bogdan Sobieszek

57
O kochaniu drzewa.
Mieczysław Kuźmicki

58
Ucho maszyny.
Dariusz Bilski
60
Pozamiatali.
Bogdan Sobieszek

62
120 minut.
Łukasz Maciejewski

64
Czarne czy białe chmury?
Maciej Cholewiński

67
Dodatek „Łódzkie inspiruje”
– Opoczno

78
Kalendarium

Na okładce: Sylwetka z kolekcji Adriana Krupy, zdobywcy Złotej Nitki podczas Łódź Young Fashion 2018 w Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi
Fot. Joanna Miklaszewska-Sierakowska

„Kalejdoskop” 11/2025 do kupienia **od 30 X** w punktach Garmond-Press i Kolportera oraz w salonach empik w całym województwie łódzkim, a **od 29 X** – w recepcji Łódzkiego Domu Kultury przy ul. Dowborczyków 18 (II piętro biurowca).
A także w prenumeracie redakcyjnej.

Archiwalne „Kalejdoskopy” są dostępne jako e-booki na Virtualo.pl.